

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

21 Şubat “Uluslararası Anadili Günü” vesilesiyle, Türkiye’de mevcut dillerin tespit edilerek dil temelli kısıtlamaların ve hak ihlallerinin sona erdirilmesi, Anadil eğitimi önündeki tüm engellerin kaldırılması, dillerin korunması, yaşatılması ve yeni nesillere güvenle aktarılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İhtüzüğün 104’üncü Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

20.02.2026

Dilan KUNT AKAN

Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1999 yılından bu yana 21 Şubat gününü, uluslararası uzlaşmayı, kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla “Uluslararası Anadili Günü” olarak ilan etmiştir. Bugünün ortaya çıkışı Pakistan Devleti’nin Bengal diline yönelik yasaklayıcı ve asimilasyoncu politikalarına karşı Bengal halkının direnişine uzanmaktadır. Bengal halkının dillerinin yasaklanmasına karşı verdiği mücadele sonrası UNESCO tarafından 21 Şubat “Dünya Anadili Günü” olarak kabul edilmiştir.

Dünyanın birçok yerinde tekçilik, ırkçılık ve aşırı milliyetçilik etkisi nedeniyle ulus devletler; halkların doğal dillerinin sınırlandırılması, kullanılmaması, geliştirilmemesi amacıyla politikalar geliştirmektedir. UNESCO’nun “Tehlike Altındaki Diller Atlası” verilerine göre ise dünya genelinde konuşulan yaklaşık 6.000 dilin yüzde 43’ü korunaklı ve güvence altında olmayıp yok olma riski ile yüz yüzedir. Bu kapsamda Türkiye’de risk altında olan dil sayısının 18 civarında olduğu ifade edilmektedir. Özellikle anadilleriyle eğitim, sağlık ve diğer kamusal hizmetlere erişemeyen milyonlarca yurttaşın Türkiye’de yıllardır yaşadığı bilinmektedir.

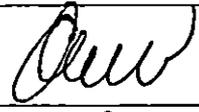
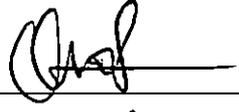
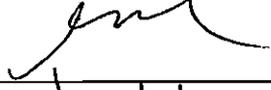
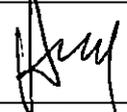
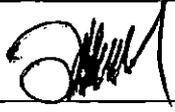
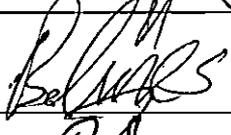
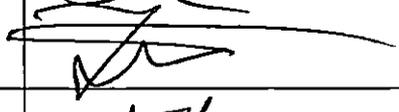
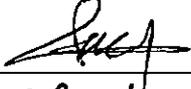
Yaşadığımız Anadolu ve Mezopotamya coğrafyası geçmişten bugüne çok sayıda farklı dilin bir arada yaşadığı dilsel çeşitliliğin yaygın olduğu topraklardır. Bugün Türkiye’de Kürtçe, Lazca, Çerkesce, Pomakça, Abhazca, Romanca, Tatarca, Hemsince, Ermenice gibi yaklaşık 40

farklı dil konuşulmaktadır. Bu dilsel çeşitlilik ülkemizin tarihsel ve kültürel zenginliğimizin en önemli göstergesidir. Ancak bu dillerin büyük bir kısmı inkâr ve asimilasyon politikaları nedeniyle yok olma tehlikesiyle de karşı karşıyadır. Bir anadilin ortadan kalkması, o anadille bağlantılı gelenek görenek, kültür ve toplumsal hafızanın da yitip gitmesi anlamına gelmektedir

Bugün birçok ülkede 21 Şubat Dünya Anadil günü etkinlikleri yapılırken, farklı dillerin, kültürlerin korunması vurgulanırken aynı zamanda birçok dil yok olmakta, yasaklanmaktadır. Yok, edilmek istenen, yasaklanan, çoğu zaman suç unsuru olarak dava dosyalarına giren dillerden biri de Kürtçedir. Farklı dillerin ve kültürlerin bir arada yaşamasını sağlamak, bu dilleri yaşatmak, eğitim dili olarak kullanmak, anayasal güvence altına almak sosyal devlet anlayışının bir gereği iken bugün binlerce yıllık bir tarihe sahip Kürt halkının, anadili olan Kürtçe 'ye yönelik gerçekleştirilen saldırılara her gün bir yenisi eklenmektedir. Kürtçe yayın yapan gazeteler iktidar tarafından çıkarılan KHK'ler ile kapatılmış, Kürtçe kitaplar yasaklanmış, Kürtçe eğitim veren kurumların kapılarına kilit vurulmuştur. Kürt dili ve kültürü bir yandan baskı ve yasaklanmalarla yok edilmek istenirken, diğer yandan her seçim döneminde Kürt halkının oylarını almak için hükümet tarafından propaganda aracı haline getirilmiştir.

Mahkemeler, hapisaneler ve hastaneler gibi kamu hizmetlerinde anadilinde hizmet verilmemektedir. Anadilinde eğitim ve kamusal hizmetlere erişim, bireysel bir hak olmanın ötesinde, halkların kimliklerini ve kültürel varlıklarını korumanın temel koşuludur. Uluslararası sözleşmeler bu hakkı güvence altına alırken, Türkiye bu yükümlülöklere ya taraf olmamış ya da uygulamada gereğini yerine getirmemiştir. Avrupa Konseyi'nin Bölgesel ve Azınlık Diller Şartı'na katılmamış, BM Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin azınlık haklarına dair 27. maddesini iç hukukta işletmemiştir. Ayrıca, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin anadil ve kimlikle ilgili 17, 29 ve 30. maddelerine koyduğu çekinceleri kaldırmamıştır. Bu nedenle çocukların kültürel kimlikleri ve eğitim hakları anayasal güvenceye alınmamış, uygulamada ise kısıtlamalar devam etmiştir.

Kürt sorununun çözümüne dair somut adımların atıldığı bugünlerde yurttaşların temel taleplerinden biri Kürtçenin önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Toplumsal uzlaş ve ortak bir gelecek için dilin özgürleştirilmesi bu süreçte atılacak en temel adımlardan biri olmaktadır. Bu kapsamda; Türkiye'de yok olmakla yüz yüze kalan dillerin geleceğinin kurtarılması, Anadili hakkının önündeki engellerin kaldırılması, Kürtçenin eğitim başta olmak üzere yaşamın her alanında yaşatılması için gerekli adımların atılması amacıyla Mecliste araştırma komisyonu kurulmasını arz ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	